

מסלול תמיכה בתכניות הרצה בתחום הגנת הסביבה

יוני 2021
חוזר מקצועי מספר 75/21

ברצוננו לעדכנכם בפרסומו של מסלול התומך בתכניות מחקר ופיתוח ובתכניות הרצה ("פיילוטים") בתחומי הגנת הסביבה, המיועד לחברות טכנולוגיה ישראליות בתחומי הגנת הסביבה. המסלול הינו מסלול משותף לרשות החדשנות ולמשרד להגנת הסביבה.

יודגש כי על מוצרים המוגשים במסגרת התכניות במסלול זה להיות בשלים להרצה וללא תכולות מ"פ משמעותיות.

ניתן להגיש בקשות לתמיכה עד ליום 9 באוגוסט 2021.

מטרות המסלול

- פיתוח ויישום טכנולוגיות חדשניות בתחומי הגנת הסביבה (קלינטק) ובחינת היתכנותן בקנה מידה תעשייתי ובקרב לקוחות רלבנטיים.
- פיתוח ויישום טכנולוגיה המביאה להפחתת השימוש במשאבי טבע ו/או להפחתה בפליטות של מזהמים.
- היווצרות וצמיחת חברות שלמות ובנות קיימא בתחומי הגנת הסביבה בישראל, באמצעות קידום פתרונות טכנולוגיים חדשניים.

תמצית הסיוע

תמיכה כספית בשיעור של 20%-50% מהוצאות המו"פ המאושרות.
תמיכה בשיעור חריג 75% מהוצאות המו"פ המאושרות תינתן לתכנית בעלות פוטנציאל לרמת הגנה יוצאת דופן על הסביבה.
תוספת של 10% מענק, במידה שפעילות המו"פ שאושרה מתבצעת באזורי עדיפות לאומית וגם אתר ההרצה שאושר ממוקם באזור עדיפות לאומית.
אפשרות לתמיכה רגולטורית מצד המשרד להגנת הסביבה בביצוע תכנית הרצה, ואף קבלת התווייה רגולטורית ייחודית עבורו.

קריטריונים להערכת בקשה

- רמת החדשנות הטכנולוגית ומידת הייחודיות של התכנית.
- רמת האתגרים במימוש התכנית.
- יכולות החברה, ובכללן יכולותיה הניהוליות והיכולת להביא להשלמת התכנית ומימושה העסקי.
- פוטנציאל הצמיחה העסקי-כלכלי של החברה עקב הצלחת התכנית.
- התרומה הטכנולוגית והתעסוקתית של התכנית לכלכלה הישראלית.
- רמת ההגנה על הסביבה, שהטכנולוגיה צפויה לאפשר, לעומת טכנולוגיה קיימת, בהתחשב בהשפעות על הסביבה כמכלול.
- איכות תכנית ההרצה - איכות אתר ההרצה והסינרגיה בין החברה לאתר, התועלת שתצמח לחברה מתכנית ההרצה בהיבטי קרבה לשוק ומסחור.

להלן מיקוד הנושאים לתמיכה בפילוטם של טכנולוגיות סביבה:

שינוי אקלים

- הפחתת פליטות גזי חממה (מיטיגציה) - התייעלות אנרגטית, אנרגיה מתחדשת, אגירה כולל טכנולוגיות לניטור ובקרה.
- הסתגלות לשינויי אקלים (אדפטציה) - ניהול משאבי מים, אורח חיים בתנאי מידבור, תכנון אורבני מדברי, הצללה במרחב העירוני, היערכות לאירועי מזג אוויר קיצוני והתמודדות עם אירועים אלו, מערכות התרעה חכמות לשלטון המקומי, כולל טכנולוגיות לניטור ובקרה.

זיהום אוויר מתעשייה

- הפחתה במקור (להבדיל מטיפול "קצה צינור") של פליטות מזהמים וגזי חממה לאוויר.
- מפגעי ריח מתעשייה: זיהוי מרחבי של מקור הריח, שיוך הריח למקור מסוים, פתרונות לטיפול בפליטות ריח.
- ניטור סביבתי: איסוף מידע אמין ומדויק, בזמן אמת, לגבי: נוכחות מזהמי אוויר במרחב וריכוזם ושיוך מזהמי אוויר שאותרו במרחב למקור מסוים.

זיהום אוויר מתחבורה

- חישה מרחוק של רכב מזהם - מדידת פליטות מרכב תוך כדי נסיעה ברמת דיוק שתאפשר לאתר תקלות ברכב ולבצע אכיפה באזורי אוויר נקי.
- בדיקות זיהום אוויר תקופתיות (בטסט השנתי) מרכבי דיזל באמצעות מדידות של מספר חלקיקים, לצורך בדיקת תקינות מסנן החלקיקים.
- תמיכה בצמצום שימוש ברכב: אפליקציות רכב שיתופי car pool / פיתוח תחבורה ציבורית אחר.

חומרים מסוכנים

- מניעת אירועי חומרים מסוכנים והפחתת עוצמתם: זיהוי מוקדם של כשל בצידוד, הכלת מזהמים הנפלים באירוע ומניעת פיזורם, גלאים הנותנים התרעה מוקדם ככל הניתן על שחרור מזהמים בתחילתו של אירוע - אמינים ובזמן אמת.
- מודלים ממוחשבים להערכת סיכונים: מותאמים לחומר, לשונות בתנאי השטח, לשינויים במטאורולוגיה.

פסולת מסוכנת ופסולת מיוחדת

העלאת אחוזי השבה ומחזור

- פתרונות טיפול המביאים לעליה בהיררכיית הטיפול בפסולת מסוכנת למול מצב קיים, מסילוק להשבה או מחזור.
- פתרונות טיפול כלכליים לזרמים קטנים ועידוד יכולות טיפול מקומי (רלנטי למדיניות קטנות במטרה לצמצם שינוע פסולת למרחקים).

פתרונות טיפול ב"מעלה ההיררכיה" לזרמי פסולת "מאתגרים"

- פחם פעיל.
- סוללות ליתיום.
- מתכות בפסולת אלקטרונית, סוללות, פסולת תעשייתית מסוכנת אחרת.
- בוצות, פוספוגבס.
- חומצות, בסיסים, שפכי תעשייה המוגדרים כפסולת מסוכנת.

צמצום והפחתה במקור

- שינויים בתהליכי ייצור המביאים להקטנת הייצור של פסולות מסוכנות.
- הפיכת הפסולת למשאב.

פסולת, כלכלה מעגלית והתייעלות במשאבים

הפחתה במקור

פיתוח מוצרים שיעזרו לתושבים להפחית במקור (בהיבט של שימוש במוצרים, לא ייצורם).

מערכות מידע

- מערכות ממוחשבות לאיסוף וניהול מידע על פסולת.
- טכנולוגיות למעקב אחר שינוע הפסולת.
- ניטור מתקדם של פליטת מזהמים מאתרי טיפול בפסולת.

מחזור

- מיון מתקדם לניצול יעיל יותר של חומרי גלם למחזור.
- טכנולוגיות מחזור ידידותיות יותר לסביבה (הפחתת פליטות ומזהמים).
- פיתוח מוצרים מחומרים ממוחזרים.
- פיתוח פתרונות מחזור לזרמים אופייניים בישראל: חיתולים, פסולת אורגנית.

פלסטיק

- פיתוח חומרי פלסטיק חדשניים וברי קיימא.
- עיצוב מוצרי פלסטיק ברי קיימא (שאינם מזהמים את הסביבה בתום מחזור החיים שלהם) (Eco-Design).
- פיתוח מוצרים חדשים מפלסטיק ממוחזר (חומר גלם שניוני).
- טכנולוגיות מחזור סביבתיות יותר.

השבת אנרגיה מפסולת

- פתרונות לשימוש בתוצרי לוואי, כגון אפר ומתכות.
- פתרונות עם נצילות אנרגטית גבוהה.
- פיתוח טכנולוגיות השבה ידידותיות לסביבה.

מחזור פסולת בנייה

- אמצעים טכנולוגיים לאיסוף ושינוע פסולת בנייה.
- עיצוב מוצרי פלסטיק ברי קיימא (שאינם מזהמים את הסביבה בתום מחזור החיים שלהם) (Eco-Design).
- פתרונות לשימוש חוזר ולשימוש בחומרים ממוחזרים.
- התאמת ייצור RDF (Refuse Derived Fuel) מפסולת בניה לתעשייה בישראל.

שפכי תעשייה

- טיפול בשפכים שאינם פריקים ביולוגית, כגון הורמונים, תרופות, ממסים וחומרי הדברה.
- טיפול במזהמים אנאורגניים, כגון מתכות כבדות ומלחים.
- השבת שפכים לשימוש תעשייתי.
- חלופות לבריכות אידוי.
- טיפול במלח / בבוצות מלוחות (אורגניות ואנאורגניות).
- בדיקות תקינות ואיתור דליפות בצנרת שפכי תעשייה.

קרקעות מזוהמות

- טכנולוגיה לטיפול בקרקע באתר המזוהם במקום העברה להטמנה (מעבר לקיים - טיפולים תרמיים, ביולוגיים ושטיפה).
- טכנולוגיה לטיפול בקרקע מזוהמת בחומרים אנאורגניים: חומרי נפץ ומתכות.
- אמצעי איתור וניטור, כגון חישה מרחוק, לאיתור מוקדי זיהום בקרקע.

דלקים

- טכנולוגיות לשיפור ההגנה על קרקע ומים בתשתיות קיימות, דוגמת הכנסת שכבת הגנה נוספת לצנרת.
- טכנולוגיות למניעת קורוזיה פנימית במכלי דלק תת קרקעיים.
- טכנולוגיות מניעה ומעקב אחר ההשפעה של זרמים תועים.
- טכנולוגיות לניהול מלאי דלקים, ברמת דיוק המאפשרת איתור דליפות ממתקני אחסון וצנרת הולכה.

הגנת הסביבה הימית

- פיתוח טכנולוגיות למניעת זיהום ים מתעשייה (מים מלוחים).
- פיתוח טכנולוגיות למניעת זיהום ים מניקוז עירוני זיהום מים ופסולת.
- פיתוח שיטות ניטור פסולת ימית בים ובחופים.
- פיתוח טכנולוגיות לאיתור וטיפול בזיהום ים בשמן.
- פתרונות לבניה ירוקה ופריקה למתקנים בסביבה החופית והימית.
- פיתוח כלים מבוססי מידע לווייני לניטור זיהום ים.

לעזרה בהגשת בקשות ומידע נוסף ניתן לפנות ל:

ר"ח (משפטן) אייל לבנת, בטלפון 052-3632125, eyal@mbtcpa.co.il

ר"ח אבי אלמגור, בטלפון 052-3287049, avim@mbtcpa.co.il

ר"ח גלינה גיזרסקי, בטלפון 050-8943334, galina@mbtcpa.co.il